

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів: 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин: 90	3-ій	4-ий
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: 3 аудиторних – 44 самостійної роботи студента – 46	5-ий	8-ий
	Лекції:	
	20 год.	10 год
	Практичні (семінарські):	
	24 год.	2 год
Вид підсумкового контролю: екзамен	Самостійна робота	
Форма контролю: усна	46 год	78 год

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності» укладена з урахуванням особливостей організації освітнього процесу у вищій школі та спирається на засади Концепції «Нова українська школа». Дисципліна сприяє формуванню педагогічної майстерності у майбутніх фахівців, укладена на відповідних наукових, педагогічних та методичних засадах з практично-професійним спрямуванням.

Мета вивчення дисципліни: формування теоретичних знань, практичних умінь та навичок педагогічної майстерності, професійної компетентності, культури спілкування та ерудиції майбутніх вчителів фізичної культури, вдосконалення індивідуального стилю педагогічної діяльності.

Відповідно до освітньої програми вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей:

Загальних:

- знання і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку, основ гігієни праці (ЗК–2);
- здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб зокрема та колективу загалом (ЗК – 4);
- здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації (ЗК–5);
- здатність у процесі навчання та при самосійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК–6);
- здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення (ЗК–7);
- здатність працювати самостійно та в команді, виконувати роботу в групі під керівництвом лідера, мати навички, що демонструють здатність до врахування вимог трудової дисципліни й інтересів колективу (ЗК–8)

Професійних:

- володіти глибокими знаннями фізіологічних процесів, що відбуваються в організмі під дією фізичних навантажень, та здатність до використання закономірностей фізичного розвитку і вдосконалення для вирішення завдань фізичного виховання (ЗК–1);
- здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до чинних стандартів якості життя (ПК–3);
- вміння здійснювати системне планування професійної діяльності, володіння педагогічними навичками проведення урочних і неурочних форм занять (ПК– 5);
- вміння визначати роль рухової активності для формування здорового способу життя, збереження й зміцнення здоров'я, проводити ефективну агітацію і пропаганду серед населення
- здатність організовувати позакласну роботу з оздоровчих і спортивних видів рухової активності з дітьми та шкільною молоддю (ПК–9).
- володіти основами знань з використання ефективних методів дослідження і аналізу результатів у фізичній культурі та спорті, вміти здійснювати пошук спеціальної інформації у вітчизняній та іноземній літературі, знати базову спортивну термінологію на вітчизняній та іноземній мовах (ПК–13).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Основи педагогічної майстерності» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ННД 1.1.02 «Ділова українська мова»;
- ННД 2.1.02 «Педагогіка»;
- ННД 2.1.03 «Психологія»;
- ННД 2.1.04 «Вступ до спеціальності»;

ННД 2.1.05 «Теорія і методика фізичного виховання»;
 ННД 2.1.07 «Педагогіка фізичного виховання і спорту»;
 ННД 2.1.08 «Психологія фізичного виховання і спорту»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами освіти таких програмних результатів навчання:

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Здатність і розуміння значення та змісту обраної професії; основних концепцій та базових понять у фізичній культурі і спорті, історії розвитку.	<i>ПРН 1</i>
Здатність до організаційної роботи, взаємодії в колективі, вміння враховувати психоемоційні особливості окремих осіб зокрема та учнівського колективу загалом	<i>ПРН 2</i>
Здатність до самоосвіти і самовдосконалення, постійного підвищення особистого рівня кваліфікації	<i>ПРН 3</i>
Здатність у процесі навчання та при самостійній підготовці до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, вміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології	<i>ПРН 4</i>
Здатність визначати і формулювати професійні завдання, приймати обґрунтовані рішення	<i>ПРН 5</i>
Здатність здійснювати аналіз й осмислення загальнонаукової та професійно орієнтованої літератури, у тому числі іноземної	<i>ПРН 6</i>
Здатність виконувати професійну діяльність у відповідності до чинних стандартів якості життя	<i>ПРН 10</i>
Здатність здійснювати системне планування професійної діяльності, володіння педагогічними навичками проведення урочних і неурочних форм занять	<i>ПРН 12</i>
Здатність визначати роль рухової активності для формування здорового способу життя, збереження й зміцнення здоров'я, проводити ефективну агітацію і пропаганду серед населення	<i>ПРН 15</i>
Здатність організовувати позакласну роботу з оздоровчих і спортивних видів рухової активності з дітьми та шкільною молоддю	<i>ПРН 16</i>
Здатність володіти основами знань з використання ефективних методів дослідження і аналізу результатів у фізичній культурі та спорті, вміння здійснювати пошук спеціальної інформації у вітчизняній та іноземній літературі, знати базову спортивну термінологію на вітчизняній та іноземній мовах	<i>ПРН 19</i>

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

– виконання письмових робіт (доповнення матеріалів лекції, складання тез лекції, аналіз фахової літератури, термінологічний диктант, ситуативні завдання, конструктивно-творчі вправи, педагогічне есе, тестові завдання, портфоліо вчителя фізичної культури; презентація проектів);

– заслуховування усних відповідей (доповідь, виступ, інформаційне повідомлення, доповнення відповідей, педагогічні ситуації);

–екзамен

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: виконання письмових завдань, заслуховування усних відповідей на практичних заняттях.

Форма модульного контролю: письмова – тестування, 2 теоретичні питання

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен

Перевірка та оцінювання знань, умінь і практичних навичок студентів здійснюються за 100-бальною, ECTS та національною шкалами (табл.5.1).

Таблиця 5.1. Загальна шкала оцінювання: рейтингова, національна та ECTS

СУМА БАЛІВ за 100-бальною шкалою	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	
1-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Загальна оцінка за один змістовий модуль складається з оцінок за результатами поточного модульного контролю та письмового тестування й теоретичних питань (табл. 5.2, 5.3).

Таблиця 5.2. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5	T 6	40	100
10	10	10	10	10	10		

Таблиця 5.3. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти денної форми навчання (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T 7	T 8	T 9	T 10	T 11	T 12	40	100
10	10	10	10	10	10		

Критерії модульного поточного оцінювання для денної форми навчання

Модульне поточне оцінювання проводиться під час практичних занять. Кількість балів виставляється інтегровано за роботу на практичних заняттях та виконання самостійної роботи і включає: заслуховування усних відповідей (доповідь, виступ, інформаційне повідомлення, доповнення відповідей, педагогічні ситуації); виконання письмових робіт (доповнення матеріалів лекції, складання тез лекції, аналіз фахової літератури, термінологічний диктант,

ситуативні завдання, конструктивно-творчі вправи, педагогічне есе, тестові завдання, портфоліо вчителя фізичної культури; презентація проектів). Загальна кількість балів модульного поточного оцінювання – 60 (таблиця 5.4)

Таблиця 5.4. Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни для здобувачів освіти денної форми навчання

Показники	Загальна к-сть балів
Змістовий модульний контроль № 1, 2	
Оцінювання роботи на практичних заняттях, інтегроване з самостійною роботою студента: – виконання письмових робіт (доповнення матеріалів лекції, складання тез лекції, аналіз фахової літератури, термінологічний диктант, ситуативні завдання, конструктивно-творчі вправи, педагогічне есе, тестові завдання, портфоліо вчителя фізичної культури; презентація проектів). Кількість балів – від 1 до 6; – заслуховування усних відповідей (доповідь, виступ, інформаційне повідомлення, доповнення відповідей, педагогічні ситуації). Кількість балів – від 1 до 4. Максимальна кількість балів, отриманих за виконання письмових завдань та усних відповідей – 10	60
– модульна контрольна робота (тестові завдання та теоретичний матеріал, що складається з двох питань). Максимальна к-сть балів – 40	40
Разом	100

Критерії оцінювання модульного контрольного тестування для денної форми навчання

Модульна контрольна робота оцінюється в 40 балів та складається з тестових завдань і теоретичного матеріалу, що охоплює 2 питання за програмою дисципліни. Кількість варіантів завдань відповідає кількості студентів групи. На кожне питання пропонується 4 варіанти відповідей, з яких 1 – правильна. Тестове питання оцінюється в 1 бал. Максимальна кількість балів за виконання тестових завдань складає 10 балів. Теоретичний матеріал включає 2 питання, одне з них – педагогічна ситуація, яка потребує обґрунтування. Відповідь на теоретичне питання оцінюється від 1 до 15 балів. Критерії оцінювання: повнота висвітлення змісту питання, оперування педагогічними термінами, ключовими поняттями, аргументація відповіді; логічне, послідовне викладення думок, узагальнення, підбиття підсумків; дотримання норм культури писемного мовлення, наукового стилю викладу думок.

Таким чином максимальна оцінка студента за модульне контрольне тестування – 40 балів. До цієї оцінки додається оцінка за модульне поточне оцінювання від 0 до 60 балів

Критерії поточного оцінювання для заочної форми навчання

Поточне оцінювання проводиться під час практичних занять, інтегрованих із самостійною роботою. Загальна кількість балів включає виконання письмових робіт (1-30 балів), заслуховування усних відповідей (1-30 балів). Максимальна кількість балів – 60. Модульна контрольна робота оцінюється в 40 балів. Максимальна оцінка за поточне оцінювання – 100 балів. (табл.5.5).

Таблиця 5.5. Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни для здобувачів освіти заочної форми навчання

Показники	Загальна к-сть балів
Змістовий модульний контроль № 1, 2	
Оцінювання роботи на практичних заняттях, інтегроване з самостійною роботою студента: – виконання письмових робіт (доповнення матеріалів лекції, складання тез лекції, аналіз фахової літератури, термінологічний диктант, ситуативні завдання, конструктивно-творчі вправи, педагогічне есе, тестові завдання, портфоліо вчителя фізичної культури; презентація проєктів). Кількість балів – від 1 до 30; – заслуховування усних відповідей (доповідь, виступ, інформаційне повідомлення, доповнення відповідей, педагогічні ситуації). Кількість балів – від 1 до 30. Максимальна кількість балів, отриманих за виконання письмових завдань та усних відповідей – 60	60
– модульна контрольна робота (тестові завдання та теоретичний супровід, що складається з двох питань). Максимальна к-сть балів – 40	40
Разом	100

Критерії оцінювання підсумкового контролю для денної та заочної форми навчання

Екзамен є формою підсумкового контролю. Екзамен проводиться в усній формі та включає відповіді на 3 питання екзаменаційного білету, відповіді на додаткові питання.

При цьому необхідно керуватися певним розподілом критеріїв.

Критерії оцінювання усних відповідей на питання екзаменаційного білету:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;
- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;
- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправив, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в цілому навчальну програму засвоїв, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;
- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

– опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

– знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

– виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок;

– ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

– допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

– володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

– виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань;

оцінка «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

– володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

– допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

– не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

Якщо студент не з'явився на екзамен (залік) у визначений час, то у відомості викладач записує його підсумкову модульну оцінку (при умові, що вона ≥ 60 балів) або «не з'явився», якщо ця оцінка становить менше 60 балів.

Студенти, які не з'явилися на екзамен (залік) без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади педагогічної майстерності

Тема 1. Основи педагогічної майстерності як дисципліна. Поняття «педагогічна майстерність».

Основи педагогічної майстерності як дисципліна. Поняття «педагогічна майстерність».

Педагогічна майстерність учителя і педагогічна творчість. Витоки педагогічної майстерності

Феномен педагогічної майстерності у сучасній психолого-педагогічній науці.

Тема 2. Елементи педагогічної майстерності

Гуманістична спрямованість. Професійна компетентність. Педагогічні здібності. Педагогічна техніка.

Внутрішня й зовнішня техніка вчителя.

Вплив спортивних здібностей педагога на становлення педагогічної майстерності.

Тема 3. Сутність педагогічної діяльності вчителя

Поняття «педагогічна діяльність», її структура. Професійно-педагогічна діяльність учителя фізичної культури, його специфіка. Розповідь учителя як модель педагогічної діяльності.

Педагогічна задача і педагогічна ситуація.

Самовиховання педагога як один із шляхів формування педагогічної майстерності.

Тема 4. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі

Театральне мистецтво у вимірах психології, педагогіки та естетики. Спільне й відмінне в театральному й педагогічному мистецтві. Урок – театр одного актора. Специфіка діяльності вчителя на уроці фізичної культури.

Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності.

Зовнішній вигляд учителя. Основи мімічної та пантомімічної діяльності.

Тема 5. Мовлення вчителя як засіб педагогічної діяльності

Поняття «мова, мовлення, культура мовлення». Усне й писемне професійне мовлення, їх особливості. Функції мовлення вчителя у взаємодії з учнями. Умови ефективності професійного мовлення вчителя.

Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього вчителя фізичної культури.

Дихання, голос, дикція як елементи педагогічної тактики в процесі мовлення.

Тема 6. Складові педагогічної майстерності в контексті сучасних освітніх реформ

Складові педагогічної майстерності в контексті сучасних освітніх реформ.

Характеристика складових педагогічної майстерності.

Змістовий модуль 2 Майстерність педагогічного спілкування. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування

Тема 7. Майстерність педагогічного спілкування

Поняття «спілкування», «педагогічне спілкування», його види. Етапи педагогічного спілкування. Стили педагогічного спілкування, їх характеристика

Квест-заняття «Конкурс майстерності педагогічного спілкування в діалозі».

Бар'єри у спілкуванні в системі «Педагог – учень». Шляхи становлення педагогіки партнерства у процесі заняття спортом.

Тема 8. Умови ефективного педагогічного спілкування

Способи комунікативного впливу на особистість: переконання і навіювання. Стратегії взаємодії у спілкуванні. Види і жанри красномовства. Ораторське мистецтво педагога.

Майстерність спілкування з учнями у процесі викладу нового матеріалу.

Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування.

Тема 9. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування

Особистість учителя як інструмент впливу в педагогічній взаємодії. Стратегії і прийоми педагогічної взаємодії. Бесіда як модель діалогічної взаємодії. Види педагогічних бесід (індивідуальна; пізнавальна, репродуктивна, евристична та інші). Технологія уроку-діалогу.

Діалог на початковому етапі уроку фізичної культури. Психологічне налаштування учнів на урок.

Роль невербальних засобів спілкування на уроці фізкультури та в процесі заняття спортом.

Тема 10. Майстерність організації освітнього процесу на уроці та позааудиторної діяльності з фізичного виховання.

Вимоги до уроків фізичної культури на сучасному етапі та роль вчителя в ньому. Застосування інноваційних методів й прийомів навчання. Специфіка організації спортивних свят (шкільних, позашкільних) та майстерність забезпечення зворотнього зв'язку у педагогічному спілкуванні.

Конкурс педагогічної майстерності: технологія організації в закладі освіти Дня фізкультури і спорту.

Портфоліо вчителя фізичної культури як педагогічна творчість.

Тема 11. Педагогічний такт вчителя та його майстерність у розв'язанні педагогічних конфліктів

Поняття «педагогічний такт». Головні моделі поведінки особистості в конфліктній взаємодії. Типи конфліктних особистостей. Шляхи вирішення конфліктів і роль особистості вчителя в цьому процесі.

Вивчення передового досвіду вчителів як шлях до майстерності.

Тема 12. Педагогічна творчість учителя як основа формування творчої особистості школяра.

Проект-педагогічне дослідження «В чому імідж учителя фізичної культури» (опитування чи анкетування учнів, спостереження, узагальнення-презентація).

Форми і методи педагогічної творчості учителя.

6.2. Структура навчальної дисципліни

1	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	с.р.	і.р.		л	п	лаб	с.р.	і.р.
2	3	4	5	6		8	9	10	11	12		
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади педагогічної майстерності												
Тема 1. Основи педагогічної майстерності як дисципліна. Поняття «педагогічна майстерність»	6	2	–		4		6	2			4	
Тема 2. Елементи педагогічної майстерності	6	2	2		2		6				6	
Тема 3. Сутність педагогічної діяльності вчителя	6	2	2		2		6				6	
Тема 4. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі	8	2	2		4		8	2			6	
Тема 5. Мовлення вчителя як засіб педагогічної діяльності	8	2	2		4		8				8	
Тема 6. Складові педагогічної майстерності в контексті сучасних освітніх реформ	6	–	2		4		10	2			8	
Модульний контроль 1	4		2		2							
Разом за змістовим модулем 1	44	10	12		22		44	6			38	
Змістовий модуль 2. Майстерність педагогічного спілкування. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування												
Тема 7. Майстерність педагогічного спілкування	8	2	2		4		8				8	

Тема 8. Умови ефективного педагогічного спілкування	6	2	2		2		6				6	
Тема 9. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування	8	2	2		4		8				8	
Тема 10. Майстерність організації освітнього процесу на уроці та позааудиторної діяльності з фізичного виховання	8	2	2		4		12	2	2		8	
Тема 11. Педагогічний такт вчителя та його майстерність у розв'язанні педагогічних конфліктів	8	2	–		6		8	2			6	
Тема 12. Педагогічна творчість учителя як основа формування творчої особистості школяра.	4	–	2		2		4				4	
Модульний контроль 2	4		2		2							
Разом за змістовим модулем 2	46	10	12		24		46	4	2		40	
Усього годин	90	20	24		46		90	10	2		78	

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	
		денна	заочна
Змістовий модуль 1			
1.	Тема 2. Елементи педагогічної майстерності 1. Витоки педагогічної майстерності 2. Внутрішня й зовнішня техніка вчителя.	2	
2.	Тема 3. Сутність педагогічної діяльності вчителя. Педагогічна задача і педагогічна ситуація.	2	
3.	Тема 4. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі. Елементи акторської майстерності в педагогічній діяльності.	2	

4.	Тема 5. Мовлення вчителя як засіб педагогічної діяльності. Шляхи вдосконалення мовлення майбутнього вчителя фізичної культури.	2	
5.	Тема 6. Підсумкове заняття. Складові педагогічної майстерності в контексті сучасних освітніх реформ.	2	
6.	Модульний контроль 1	2	
	Разом за змістовим модулем 1	12	
Змістовий модуль 2			
7.	Тема 7. Майстерність педагогічного спілкування. Квест-заняття «Конкурс майстерності педагогічного спілкування в діалозі».	2	
8.	Тема 8. Умови ефективного педагогічного спілкування. Майстерність спілкування з учнями у процесі викладу нового матеріалу.	2	
9.	Тема 9. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування. Діалог на початковому етапі уроку фізичної культури. Психологічне налаштування учнів до уроку.	2	
10.	Тема 10. Майстерність організації освітнього процесу на уроці та позааудиторної діяльності з фізичного виховання. Конкурс педагогічної майстерності: технологія організації в закладі освіти Дня фізкультури і спорту.	2	2
11.	Тема 12. Педагогічна творчість учителя як основа формування творчої особистості школяра. Проект-педагогічне дослідження «В чому імідж учителя фізичної культури» (опитування/анкетування учнів, спостереження, узагальнення-презентація).	2	
12.	Модульний контроль 2	2	
	Разом за змістовим модулем	12	2
	Разом	24	2

6.4. Самостійна робота

Назва теми	Форма навчання	
	денна	заочна
Змістовий модуль 1		
Тема 1. Основи педагогічної майстерності як дисципліна. Поняття «педагогічна майстерність». Феномен педагогічної майстерності у сучасній психолого-педагогічній науці.	4	4
Тема 2. Елементи педагогічної майстерності. Вплив спортивних здібностей педагога на становлення педагогічної майстерності.	2	6
Тема 3. Сутність педагогічної діяльності вчителя. Самовиховання педагога як один із шляхів формування педагогічної	2	6

майстерності.		
Тема 4. Педагогічна майстерність як мистецька дія в театрі Зовнішній вигляд учителя. Основи мимічної та пантомимічної діяльності.	4	6
Тема 5. Мовлення вчителя як засіб педагогічної діяльності. Дихання, голос, дикція як елементи педагогічної тактики в процесі мовлення.	4	8
Тема 6. Складові педагогічної майстерності в контексті сучасних освітніх реформ. Характеристика складових педагогічної майстерності.	4	8
Модульний контроль 1	2	
Разом за змістовим модулем	22	38
Змістовий модуль 2		
Тема 7. Майстерність педагогічного спілкування Бар'єри у спілкуванні в системі «Педагог – учень». Шляхи становлення педагогіки партнерства у процесі заняття спортом.	4	8
Тема 8. Умови ефективного педагогічного спілкування. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування.	2	6
Тема 9. Технології організації педагогічної взаємодії в процесі спілкування. Роль невербальних засобів спілкування на уроці фізкультури та в процесі заняття спортом.	4	8
Тема 10. Майстерність організації освітнього процесу на уроці та позааудиторної діяльності з фізичного виховання. Портфоліо вчителя фізичної культури як педагогічна творчість.	4	8
Тема 11. Педагогічний такт вчителя та його майстерність у розв'язанні педагогічних конфліктів. Вивчення передового досвіду вчителів як шлях до майстерності.	6	6
Тема 12. Педагогічна творчість учителя як основа формування творчої особистості школяра. Форми і методи педагогічної творчості учителя	2	4
Модульний контроль 2	2	
Разом за змістовим модулем	24	40
Разом	46	78

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Пояснювально-ілюстративний метод. Студенти здобувають знання, слухаючи лекцію, з навчальної або методичної літератури у "готовому" вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, вони залишаються в межах репродуктивного (відтворювального) мислення.

Репродуктивний метод. Застосування вивченого на основі зразка, моделі діяльності або загально прийнятих підходів під час семінарських (практичних занять). Діяльність тих, кого навчають, є алгоритмічною, тобто відповідає інструкціям, розпорядженням, правилам - в аналогічних до представленої зразка ситуаціях.

Метод проблемного викладання. Використовуючи доцільні джерела й засоби під час лекційних і практичних занять, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, наводить систему доведень, порівнюючи погляди, різні підходи, показує спосіб розв'язання поставленого завдання. Студенти стають ніби свідками і співучасниками наукового пошуку.

Пошуковий, або евристичний метод. Використовується в тій чи іншій мірі у всіх формах навчальних занять та під час індивідуальної чи самостійної роботи студента. Його суть - в організації активного пошуку розв'язання висунутих педагогом (чи самостійно сформульованих) пізнавальних завдань, в визначених випадках під керівництвом педагога, або на основі наведених прикладів і вказівок. Процес мислення набуває продуктивного характеру, але його поетапно скеровує й контролює педагог або самі студенти на основі роботи над навчально-методичною літературою.

Дослідницький метод. Після аналізу матеріалу, постановки проблем і завдань та короткого усного або письмового інструктажу ті, кого навчають, самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри, наприклад, об'єму та інтенсивності фізичного навантаження, виконують інші пошукові дії. Ініціатива, самостійність, творчий пошук виявляються в дослідницькій діяльності найповніше. Методи навчальної роботи безпосередньо переходять у методи, які імітують, а іноді й реалізують науковий пошук. Такий метод є пріоритетним у самостійній підготовці студентів.

8. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА (у разі потреби)

Обладнання: мультимедійний комплекс, гаджети

Програмне забезпечення: робоча програма; презентації програмового матеріалу.

9. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Кичук Н. В. Формування творчої особистості вчителя. Київ: Либідь, 1991. 96с.
2. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. Київ : Вища шк., 1997. 349 с.
3. Педагогічна майстерність: Підручник / І. А. Зязюн, Л. В. Крамущенко, І. Ф. Кривонос та ін.; За ред. І. А. Зязюна. 2-ге вид., допов. і переробл. Київ : Вища шк., 2004. 422 с.
4. Педагогічна творчість, майстерність, професіоналізм у системі підготовки освітянських кадрів: здобутки, пошуки, перспективи : монографія / за ред. Н. В. Гузій ; Мін-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2015. 427 с.
5. Педагогічна творчість і майстерність: Хрестоматія / Уклад. Н. В. Гузій. Київ: ІЗМН, 2000. 168 с.

Допоміжна література

1. Брюховецька О.В. Педагогічна майстерність викладача вищої школи: Навч.-метод. комплекс. Київ : АПН України, Ун-т менедж. освіти, 2009. 56 с.
2. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси в навчанні: Підручник. Київ: КНЕУ, 2004. 383с.
3. Заброцький М.М. Комунікативна компетентність учителя : сутність і шляхи формування / М.М. Заброцький, С.Д. Максименко. Київ-Житомир : Волинь, 2000. 32 с.
4. Кайдалова Л. Г. Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник / Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. Харків: Вид-во НФаУ, 2009. 40 с.

Інтернет-джерела

1. Кайдалова Л. Г. Професійна компетентність та імідж сучасного викладача [Електронний ресурс]. URL: www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/ppmb/texts/2009-01/09klgimt.pdf 10.

2. Квак О.В. Формування педагогічної техніки, як важливої основи педагогічного професійного мислення URL: [www.bati-referaty.net.ua/engine/download.php?id= 194](http://www.bati-referaty.net.ua/engine/download.php?id=194)
3. Концепція «Нова українська школа. Режим доступу: <https://vseosvita.ua/library/prezentacia-na-temu-nova-ukrainska-skola-76663.html>
4. Обривкіна О.М. Сучасні форми методичної роботи з підвищення педагогічної майстерності викладачів в університеті. URL: [www.nbu.gov.ua/portal/soc gum/nvnauppf/2010 155.../10oom.pdf](http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/nvnauppf/2010155.../10oom.pdf)